

Den engelske nøytralitetskrenkelse i 1807 vakte her heime en storm av forbitrelse, — hva også mineleggingen av våre farvann den 8. april 1940 burde ha gjort.

Begge ganger førte den engelske aksjon vårt land inn i krigen.

I 1807 forsto en hvor uhyrlig den engelske handling var og rustet seg til kamp mot overfallsmanden med alle midler selv om en var klar over at det var Norge som kom til å lide mest under en krig med England.

Heller ikke fant en på å rette baker for smed ved å gripe til våpen mot det fransk-spanske hjelpekorps som kort etter rykket inn i Danmark.

Historien om angrepet på København har vi hørt før, vil enkelte innvende og forsøke å døyve sin eventuelle objektive innstilling overfor handlingen med den innvending at dertil var England nødt og tvungen.

No ja, — ovenfor har vi altså forsøkt å bevise det motsatte.

Men for sterkt anglofile individer, som tror at Københavns bombardement var et isolert tilfelle, skal vi få lov til å nevne nok et eksempel på engelsk innstilling overfor nøytrale land.

I februar 1807 seilte den engelske admiral Duckworth med en engelsk eskadre inn på havnen i Konstantinopel og forlangte den tyrkiske

flåte utlevert som pant mot en eventuell tyrkisk deltakelse i krigen på fransk side.

Admiral Duckworth var imidlertid ikke fullt så heldig med sine landsmenn noe seinere. Tyrkerne imøtekom ikke det engelske krav, og admiral Duckworth måtte skyndsomt trekke seg tilbake for ikke å bli sperret inne i Dardanellene.

Som en ser var framgangsmåten den samme ved København som ved Konstantinopel.

Om ikke det norske folket kjente disse eksempler på engelsk voldspolitik overfor nøytrale land, så gjorde regjeringen og dens utenriksledelse det.

Og Jøssingfjord og etterfølgende episoder i våre farvann hadde vist at Englands politikk overfor nøytrale stater såvisst ikke var endret til det bedre i de nesten halvannet århundre som var gått siden den gang.

Skulde det for øvrig være nødvendig med slike eksempler? Det var vår regjerings soleklare plikt å motsette seg de britiske nøytralitetskrenkelser med alle til rådighet stående midler.

At regjeringen så langt fra gjorde dette som den tvertimot oppmuntret den britiske voldspolitik var riktig nok en logisk følge av dens tidligere handlinger, — men det frikjenner den ikke for det ansvar den har overfor det norske folk for å ha dratt vårt land inn i krigen på den riktige siden. T. T.

Den måte engelskmennene og franskmennene benyttet for å få oss inn i krigen overgås bare av den måte, hvorpå de forsvarer små nasjoner, som er kommet i ulykken som følge av deres politikk og krigsførsel.

(Norges Handels- og Sjøfartstidende 9.4.1940).

Nasjonalsosialistiske reformer innen skoleverket.

Hugin intervjuer bestyrer SIGM. MYHRA, Statsgymnas II. *Indering*

Da vi er kjent med at Statsgymnas II i disse dager tar opp arbeidet med å forberede neste skoleår, har vi henvendt oss til bestyreren, cand. philol. Sigm. Myhra og bedt ham uttale seg om noen av de planer som det arbeides med.

— Jeg vil mere enn gjerne få nytte høvet til å greie ut for slike ting, sier herr Myhra. Nettopp no arbeider vi med en plan for en sunn rekrut-

tering av elever til vårt skoleverk. At jeg her regner statsgymnasene som en av hovedhjørnesteinene er vel for utenforstående litt pretensiøst, men for oss som arbeider med disse skoler, er det nokså selvsagt. Når vi med det elevmaterielle vi har og den lille erfaring vi har samlet allerede i dag kan oppnå de resultater vi gjør, regner vi det for opplagt at skolen under



Bestyrer Sigmund Myhra.

andre forhold vil gi enda bedre resultater. Jeg kan eksempelvis nevne at karakterene for fjorårets 1. klasse i skriftlige fag ble for engelsk 8 Meget og 7 Tilfredsstillende, for matematikk 2 Særdeles, 10 Meget og 3 Tilfredsstillende. I de muntlige fag var karakterene enda bedre, så vi har all grunn til å være tilfreds. Disse karakterer er oppnådd etter et års arbeid, mens i alminnelige skoler samme pensa gjennomgås på to år.

— Vil statsgymnasene komme til å prege skoleverket også i tiden framover?

— Ja, ganske sikkert. Deres betydning blir for meg klarere for hvert år. Men skal vi beholde statsgymnasene og hvis de skal fylle sin misjon som virkelige nasjonalsosialistiske læreanstalter, må vi gå fram slik at folkets sønner trekkes inn til skolen. Og vi er i den heldige situasjon at myndighetenes bestrebelser i det siste har gått ut på å feste folkeskolene fastere til det øvrige undervisningsverk i landet. Folkeskolene skal ansees som grunnskole, i alt skolestell i Norge. Det enhetlige preg undervisningsverket på den måten får vil bli sterkt støttet opp ved et ensartet karaktersystem for landets skoler. Det kaos av karaktersystemer vi har i dag, gjør en ensartet entydig bedømmelse av to eller flere elever umulig. Sammenligningsgrunnlaget mangler totalt. Først med et enhetlig karaktersystem kan en foreløbig bedømmelse og sammenligning av elever foretas ut fra karakterene.

Disse to bestrebelser anser jeg for meget betydningfulle for de planer som går ut på å føre til statsgymnasene de dyktigste og beste sønner i folket for å gi dem en høyere utdanning. Og videre mener jeg at de planer jeg vil legge fram på en overbevisende måte vil bekrefte oppriktigheten i og riktigheten av myndighetenes arbeid med å skape enhet i skoleverket og gjøre norsk skolestell virkelig nasjonalsosialistisk.

— Hva går så planen ut på?

— Når jeg nevner planen i detaljer vil jeg måtte pointere at den sikkert ikke er fullstendig, men at den gir i store trekk en skisse som trenger nærmere utfylling. Planen går ut på følgende:

Enhver bestyrer ved folkeskolene eller i lavere skoler i landet bemyndiges og pålegges ved (ev. før) skoleårets slutt å innberette til stedets skolestyre enhver elev som etter avsluttet skolegang ansees å være absolutt skikket (særlig begavet) for høyere og høyeste utdanning, sammen med attesterte avskrifter av vedkommendes eksamenspapirer, nøye angivelse av evnenes beskaffenhet, guttens modenhet og elers særlige opplysninger som kan antas å være av betydning for bedømmelse og nærmere undersøkelse, herunder helbred, eventuelt psykoteknisk prøve, foreldres navn, stilling, økonomiske forhold, arvelig belastning etc. Alt i 3 eksemplarer av hvert.

Skolestyret innberetter med påtegning (+ ev. undersøkelser) vedkommende gutt med alle hosliggende papirer til distriktets skoledirektør som enten frarår eller tilrår høyere utdanning på det offentliges bekostning (eller anbefaler utsettelse) med nøye angivelse av grunn.

Skoledirektørene sender i alle tilfelle alle papirer i 2 eksemplarer til Sentralkontor for høyere utdanning på det offentliges bekostning som så foretar fordelingen av guttene til opptakingsprøvene.

Opptakingsprøvene foregår, for såvidt det ansees rimelig, ved statsgymnasene og foregår etter bestemte regler.

— Ja, de er nok en plan som tusener av gutter rundt om i landet vil lese om med største inter-

Fra et av opptakelseskursene.



esse. Guttene føres da like på folkeskolen over til statsgymnasene?

— Ja, her må vi skille mellom Statsgymnas I og Statsgymnas II. Den første skole slutter seg hva opptakingsalder angår direkte til folkeskolen. For Statsgymnas II derimot kan det synes som at aldersgrensen for opptaking stiller seg i vegen for en utnyttelse av planen, da skolen bare opptar elever fra 16 år. Men til opptakingen ved Statsgymnas II knytter seg en generell betingelse, nemlig at elevene fortrinnsvis skal ha vært borte i praktisk arbeid og her vist sin dugleik, interesser, evner og anlegg. De erfaringer vi har høstet ved skolen går alle ut på at de beste, mest arbeidssomme, lærvilligste og fram for alt de greieste elever kommer fra det praktiske arbeidsliv. At disse erfaringer vil endre seg i framtiden er det ingen grunn til å tro. Vi mener at praktisk arbeid er en skole av stor oppdragende betydning i seg selv. Og skal vi skape samfølelse mellom våre folkefeller med gjensidig respekt for alle yrker uansett utdanning, er det den eneste veg å la skoleelevene få forståelsen av det praktiske arbeid og det så tidlig som mulig i livet.

— Hvor lenge vil en gutt være beskjeftiget i praktisk arbeid før han opptas?

— En 2—3 år regner vi vil være passende.

— Tror De gjennomføringen av planen vil få betydning også for andre?

— Helt sikkert. Ved denne ordning får landets myndigheter til sin disposisjon et fullstendig kart over den evnerikeste del av landets ungdom eller tilgang på sådan, likesom vi i dag

har en mere eller mindre fullstendig oversikt over behovet for menn med høyere utdanning på de forskjellige områder. At en sådan oversikt kan tjene andre formål enn en blott og bar rekruttering til statsgymnasene er klart selv om det ikke trer så klart fram i planen.

— Det er altså en kartlegging av de åndelige muligheter i vårt folk innenfor visse grenser?

— Nettopp. Vi kartlegger alle landets materielle muligheter. Det er en nasjonalsosialistisk oppgave regnes det for. Hvorfor ikke også kartlegge de åndelige muligheter i vårt folk? Det skulde være en større grunn til det så meget mere som at vi nasjonalsosialister hevder sterkere enn andre at det er tilstedeværelsen av de åndelige krefter i et folk som fører det framover og oppover og at de materielle muligheter bare er hjelpemidler.

— Vil planen bety noe for lærerne og skoleverket for øvrig?

— Ordningen vil som helhet i høy grad eliminere motsetningen mellom lærere i høyere og lavere skoler, sikre samarbeidet og gi alle uansett stilling og utdanning følelsen av at de arbeider for sitt lands ungdom. Den vil i vesentlig grad bidra til å skape inntrykket av en mere intim plan og enhet i skoleverket enn hittil. Og framfor alt vil den på en avgjørende måte hjelpe til med å skape en nasjonalsosialistisk ånd i og bakom det norske skoleverk.

— Til slutt takker vi bestyrer Myhra for hans utredning og henviser interesserte til kunngjøringen bakerst i bladet om opptaking ved Statsgymnas II.

P O L E N

Et ulykkelig folk - en selvforskyt ulykke.

I.

Den som interesserer seg for politikk — og hvem gjør ikke det — kan neppe unngå før eller seinere å bli fengslet av å studere Polens historie. Vi tenker ikke på de aktuelle forhold, på at Polen er den stat Vestmaktene brukte som påskudd da de angrep Tyskland i 1939, heller ikke på at Polen i dag er det beste og mest interessante eksempel på kommunistisk spill og demo-

kratisk troløshet. Vi tenker på Polens historie opp gjennom tidene, vi kan følge den fra litt før år 1000 fram til i dag. Det er ikke de enkelte begivenheter som fengsler oss, men det er linjene. Det er historiens lover vi ønsker å finne, og Polen kan lære oss meget. Polen, grenselandet mellom Russland og Tyskland kan fortelle oss så uendelig meget, og ikke minst her i nord som også har grenser mot kolossen i øst bør

